

Таким чином, симбіоз давніх традицій і сучасної фізики конденсованого стану продовжує розвивати це мистецтво, перетворюючи світло на матеріал для творення емоцій та смислів.

Д. Лабусов

ВІРТУАЛЬНІ МУЗЕЇ Й ОНЛАЙН-ЕКСКУРСІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

D. Labusov

VIRTUAL MUSEUMS AND ONLINE TOURS: CURRENT STATE AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Цифрова трансформація музейної справи — одна з найпомітніших тенденцій у сфері культури останнього десятиліття. До 90% музейних колекцій світу зберігаються у фондах і ніколи не виставляються для публіки, тож цифровий доступ — часто єдиний спосіб побачити ці твори. Пандемія COVID-19 стала яскравим каталізатором: коли у 2020 р. близько 95 тис. музеїв закрилися, понад 60% почали активно розвивати онлайн-присутність. Після зняття обмежень ці проекти не зникли — вони стали частиною гібридної моделі роботи музеїв.

Основу віртуальних музеїв складають 360-градусні панорамні тури, гігапиксельна зйомка, 3D-сканування та фотограметрія, VR-додатки та доповнена реальність. Серед нових трендів 2024–2026 рр. — ШІ-гіди, що ведуть діалог з відвідувачем, гейміфікація музейного досвіду та просторові обчислення на базі Apple Vision Pro.

Нідерланди є одним зі світових лідерів цифровізації. Рейксмузеум у 2012 р. першим у світі безкоштовно відкрив 125 тис. зображень, а у 2024 р. запустив платформу з доступом до 800 тис. творів та ШІ-пошуком. Музей Ван Гога оцифрував понад 1000 робіт, а його Virtual Sunflower 360° Gallery вперше «зібрала» п'ять «Соняшників» з різних країн у віртуальному просторі. Будинок Анни Франк пропонує VR-тур сімома мовами та 3D-екскурсію з ШІ-аватаром.

У Великій Британії Британський музей оцифрував 4,5 млн об'єктів та створив інтерактивну хронологію “Museum of the World” на 2 млн років. Національна галерея зробила VR-тур із 270 картинами Раннього Відродження, Музей Вікторії та Альберта відкрив доступ до 1,2 млн предметів, а галереї Тейт опублікували метадані 70 тис. творів під вільною ліцензією.

Німеччина реалізувала федеральний проект museum4punkt0 (2017–2023) для 30 музеїв. Берлінські музеї оцифрували 270 тис. предметів, Пергамський музей (закритий до 2027 р.) компенсує це віртуальними турами, а Музей Штеделя запустив безкоштовний 40-годинний онлайн-курс з історії мистецтва. Існує навіть повністю цифровий музей Digitale Kunsthalle — без фізичних стін.

В Іспанії Музей Прадо першим розмістив гігапиксельні зображення на Google Earth (14 шедеврів у роздільності, що в 1400 разів перевищує звичайну камеру), а його цифрова бібліотека налічує 11 500 публікацій. Музей королеви Софії створив платформу “Rethinking Guernica” з 2000 документів про одну картину, Гугтенгайм Більбао проводить живі 360° онлайн-екскурсії з працівниками музею.

У 2011 р. запущена платформа Google Arts & Culture з 17 музеями, сьогодні вона об'єднує понад 3390 інституцій з 99 країн та 7 млн об'єктів. Платформа безкоштовно надає обладнання невеликим музеям, демократизуючи доступ до культури.

Водночас дослідники вказують на домінування західного контенту, що актуалізує питання про рівність культурного представництва в цифровому просторі.

До 24 лютого 2022 р. менше 1% культурної спадщини України було оцифровано. Проект “SUCHO”, створений через п'ять днів після вторгнення, залучив 1500 волонтерів, які зберегли 51 ТБ даних з 5400 сайтів українських установ. Проект “Backup Ukraine” дозволив сканувати пам'ятки смартфонами — створено 35 тис. 3D-моделей. Львівська ініціатива “Skeiron” оцифрувала 80% пам'яток Львова. У лютому 2026 р. CyArk запустив віртуальний музей “Our Land, Our Story”, а платформа “eMuseum.online” надає VR-виставки українських музеїв. Міністерство культури створює Реєстр музейного фонду для 12 млн об'єктів.

Отже, віртуальні музеї стали повноцінною культурною інфраструктурою. Технологічний розрив між провідними та рядовими інституціями зростає, домінування великих платформ порушує питання рівності представництва, а український досвід воєнного часу формує нову модель екстреної цифровізації. Головне — віртуальний і фізичний досвід не конкурують, а доповнюють один одного: цифровий доступ мотивує побачити оригінали, а реальні відвідування стимулюють онлайн-взаємодію.

Д. Шуть

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ІСТОРІЇ ГОЛЛІВУДУ

D. Shut

PRESERVATION AND POPULARIZATION OF THE HISTORY OF HOLLYWOOD

Одним із важливих аспектів збереження та популяризації історії Голлівуду є заснування музеїв. Музейна комунікація виконує ключову функцію в збереженні культурної спадщини кіноіндустрії, надаючи доступ до цінних артефактів, зокрема костюмів, сценаріїв, обладнання та інших пам'яток, що ілюструють різні періоди розвитку кіно. Завдяки цьому вони не лише зберігають минуле, а й допомагають усвідомити його важливість для сучасного суспільства та майбутніх поколінь. Музеї створюють унікальний простір, де можна зануритися у світ кінематографу, відчутти його магію, дізнатися про історію та оцінити значний вплив цієї індустрії на глобальному рівні.

Зараз Голлівуд об'єднує широковідомі кіностудії, а також звукозаписні компанії. Проте світова кіноіндустрія постала не відразу: все починалося як невелике сільськогосподарське селище і перетворилося на різноманітний, процвітаючий мегаполіс, де народжуються зірки та збуваються мрії — для небагатьох щасливчиків.

Голлівудський музей (The Hollywood Museum) розташований у будівлі короля макіяжу, який створював образи зірок Золотої ери — Макса Фактора. Тут є як тимчасові виставки, такі як: «Трансформери», «Три Маріонетки», «Вшанування Роя Роджерса та Дейла Еванса» і т.д, так і постійні, де відвідувач поглиблюється в Золоту еру голлівудського кінематографу. Музей також пропонує відеоогляд своїх скарбів та має сторінку в інстаграмі (<https://www.instagram.com/hollywoodmuseum/>), де можна подивитись на малу частину експонатів безкоштовно. Заклад має найбільшу у світі колекцію голлівудських пам'ятних речей. Музей, що складається з чотирьох поверхів захопливих експонатів, зберігає понад 10 000 справжніх скарбів шоу-бізнесу — унікальні костюми, реквізит, фотографії, сценарії, колекції автомобілів